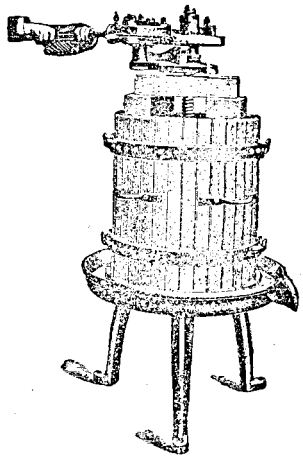
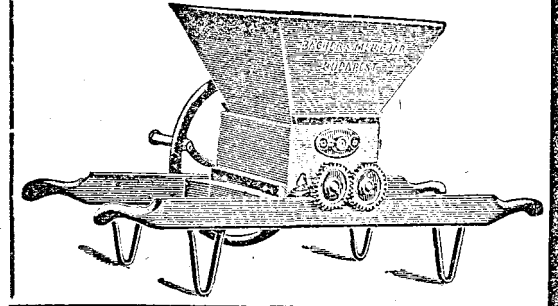

ERDÉLYI GAZDA

„MABILLE“ ÉS „EXPRESS“

SZŐLŐPRÉSEK,
= legújabb szabad. kuphengeres =
SZŐLŐZÚZÓK

1266.

a legtökéletesebb és legjobb kivitelben, a legnagyobb munkaképességgel,
olcsó ár s kedvező feltételek mellett.

Addig mig borpréseimet meg nem tekinti, szükségletét ne fedezze.

SZÜCS ZSIGMOND
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

BAZALTFESTÉK

a legtökéletesebb és legegyszerűbb hidegvizfesték homlokzatok és helmázolások részére. — Viharálló, mosható, tűzbiztos.

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer fagomba, falmállás, nyálka és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos evegő ellen. — Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosai

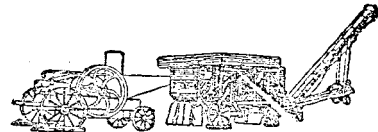
Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Őrnagy-utca 4.
1568. II.

- 1904. évi d.-sz.-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
- 1903. évi besztérczei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
- 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
- 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KALLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50

Teljes jótállás kitűnő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhetők.
Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József úrnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál Nagy-Enyed.
Gróf Miksa Kelemen úrnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab úrnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olcsó üzem!

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotoros malom- és iparüzemre, valamint

**Villamos Benzinlokomobil-
Cséplőkészlelt Kettős Tisztító-
szerkezettel.**

!!!Egyedül létező újdonság!!!

Ünműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály:
gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál: 1511

Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Hydraulikus sajtók

- Arany érem Szeged 1899.
- Arany érem Budapest 1899
- Arany érem Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára 2 kitalálható kosárral vagy 1 kosárral.
Bor, gyümölcsbor- és gyümölcsnedvsajtókat kézhajtásra Herculesnyomóerőszerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örlöket, hogyzó-gépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejékorán kértnek 1579

NYILATKOZAT.

Alólirottak kötelezőleg kijelentjük, hogy az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság — Kolozsvár — által létesítendő

„GAZDASÁGI HITELEGYESULET”-be,

a hitelrovatban minden egyes aláíró neve mellé beirt összegü hitel erejéig belépünk.

Feltéve, hogy ezen hitelösszegek az egyesületi választmány által megszavaztatnak, ugy ezen, avagy a módosított hitelösszegek után járó 10% biztosítéki összegnek befizetésére magunkat kötelezzük.

Egyébként alávetjük magunkat az egyesületi alakuló ülésen kiküldött tagok által szerkesztett alapszabályoknak, melyek tartalma vázlatosan a következőkben nyilvánul:

1. Minden egyes fél 10%-át tartozik befizetni biztosítéki alapba a bejelentett és a választmány által megszavazott összegnek, tekintet nélkül arra, hogy a hitelt tényleg igénybe vette, avagy csak részben, esetleg absolute nem, de az egyesületből nem lépett ki.

2. Minden egyes fél saját aláírására veheti fel a kölcsönt a megszavazott hitelösszeg keretén belül és pedig további intézkedésig 1 1/2%-al a mindenkori Osztrák-Magyar bank kamatlábon — mely a váltók leszámítolására bir érvényességgel — felül — tehát ezidőszerint 5% mellett.

Ezen kamatláb teljesen az Erdélyi bank és takarékpénztár rt. javára fizetődik, míg egy további 1/4% az egyesület javára fog minden egyes leszámítolás után beszedetni és ilyformán a pénz a mai viszonyok között nettó 5 1/4%-ba fog kerülni.

Ennél többet, illetve más költséget vagy jutalékot további intézkedésig egy egyesületi tag sem tartozik fizetni.

3. Az egyesület javára befolyó 1/4%-ból a vezetőség, esetleges tisztviselők fognak dotáltatni és a mutatózó felesleg pedig az egyesületi tartalékalap javára fog vétetni.

4. A biztosítéki alapba minden egyes egyesületi tag által befizetett 10% az egyesületi tagok tulajdonát képezi és az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság mindenkor érvényben levő betéti kamatlábjával az egyesületi tagok javára kamatoztatik.

Ezen kamat évenként egyszer folyósítatik, mely alkalommal a kamat 10%-át azonban az egyesületi tartalékalap javára tartoznak befizetni, illetve ezen összeg mindjárt levonásba fog hozatni.

5. A tartalékalap szintén az egyesületi tagok tulajdonát képezi és esetleges felosztás esetén minden egyes egyesületi tag részesedik benne aránylagosan.

6. Netaláni veszteségek pótlására szolgál:

a) a tartalékalap,

b) a biztosítéki alap, melyet igénybevétel esetén a tagok részesedéseik arányában pótfizetések eszközlése által kiegészíteni tartoznak.

Ha az elveszettnek minősített és az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaságnak megfizetett összegek mégis befolyának, ezen befolyt összegek azon alapoknak adatnak vissza, melyekből a veszteség pótoltatott.

Kolozsvár, 1905. augusztus hó.

Szám	A l á í r ó			Hitelösszeg koronákban	A l á í r á s
	n e v e	lakhelye	foglalkozása		

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Szarvasmarhaállományunk létszámának emelésére alkalmas teendőink. I. Balogh Sándor. 535
Marhahizlálás szecskával Amerikában. Humphrey Jones. 536
Az istállótrágya konzerválásáról. Dr. Ejury Lajos. 537

Egyleti élet:

- Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának ülése. 537
Az E. G. E. kolozszármegyei szakosztályának intéző-bizottsági ülése. 538

Vegyes közlemények:

- Erdélyrészi mezőgazdasági kiállítás Nagy-Enyeden. 538
Gazdasági hitelegyesület. 538

Hirdetések

Szarvasmarhaállományunk létszámának emelésére alkalmas teendőink.

Irta: Balogh Sándor.*)

I.

Az 1904. évi állatösszeírás alapján kimutatható, hogy a depekoráció részleges, vagyis főleg a magyar marhára, annak tenyészkörületére: a Nagy-Alföldre és Erdélyre vonatkozik; másrészt abnormitás forog fent a 95%-kal megszorított nyugatiaknál is, nevezetesen itt még a tehénállomány megfelelő selejtezéssel egybekötött utánpótlására szükséges üszőállomány hiányzik. Vizsgálódásunknak ennek megfelelően két irányban kell mozognia. A magyar marha 27%-os apadásának oka kétségtelenül és kizárólag a gazdasági viszonyok megváltoztatásával áll kapcsolatban. Ugyanis azon gazdaságokban, főleg uradalmakban, ahol a legelők feltörése után a mesterséges takarmánytermesztés tért hódított és a marhaállomány nyáron is istállóra került, nem volt többé jövedelmező, ennél fogva nem is lehetett indokolt a magyar fajta fentartása és helyét a nyugati foglalta el.

Az ily irányú és természetes átalakulás ellen szót csak a magyar marhával szemben elfogultak vagy a nem reálishan gondolkozók emelhetnek; egészen másként áll azonban a dolog a Nagy-Alföld és Erdély legtöbb részében, főleg a kisbirtokosságnál, ahol a legelők feltörésével, a közlegelők felosztásával a magyar marha tenyésztésének alapfeltétele elvonatik anélkül, hogy a mesterséges takarmánytermesztés legkevésbé is fokoztatnék; ily körülmények között természetesen marhát egyáltalában fentartani sem legelőn, sem istállóban nem lehetvén, a közlegelővel nem rendelkező vidék egész marhaállománya eltűnik. És sajnos, a 27%-os apadás jelentékenyebb része nem a nyugati marha által cseréltetett föl, hanem egyszerűen kipusztított. Más okok után kutatni e tekintetben fölösleges volna és a magyar marha apadása mindaddig folyton tartani fog, míg a községek közlegelői egyszer és mindenkorra nem biztosíthatnak a feltörés ellen, mert ahol nincs legelő, nincs magyar marha sem.

Olyan vidéken, ahol a lakosság fogékonyabb a gazdasági ismeretek iránt s ahol a legelők feltörésével lépést tartott a mesterséges takarmányfélék elterjedése, amint a magyar marha elvesztette olcsó tartásának létfeltételét; a legelőt, rögtön tért foglalt a nyugati marha, mely jövedelmezőbb volt miatt a nyári istállózást is megfizeti, sok trágyát termel, melylyel a termések növelhetők; ilyen helyen a szarvasmarha-tenyésztés örvendetes

*) A „Mezőgazdasági Szemle“ szeptemberi számából vesszük át ezen közleményt, hogy arra azután a kellő észrevételeket megtegyük. Szerk.

fejlődésnek indult, amit a megnövekedett vajkivitelünk a tejszövetkezetek révén elért szép eredmények kézzel foghatólag bizonyítanak s a statisztika is 95%-os létszám-növekedést mutat, amivel teljesen meg lehetünk elégedve.

Én-attanulmányoztam a depekorációra vonatkozó és az azzal összefüggő minden közleményt s írásban megjelent véleményt, de senkinek sem jutott eszébe a kérdést a tényállásnak megfelelően, így két részre osztva tárgyalni, pedig olyan állatfajták depekorációját tárgyalás alá venni, ahol a statisztika 95%-os szaporulatot mutat, nem tartom helyesnek és indokoltnak. Az egyedüli anomália a nyugatiaknál az üszőállomány csökkenése, illetve elégtelen volta, amelynek legfőbb oka abban keresendő, hogy a népesség, de különösen az intelligens kereskedő- és iparososztályok, vagy más szóval a városban lakók rohamos szaporodásával és az általános izlésnek, keresletnek a tejtermékek felé fordultával, különösen a városok táján fekvő és nyers tejet értékesítő tehenészeteknek érdekében áll a borjunevelést vagy egészen mellőzni, vagy pedig csak a legcsekélyebb számú üsző fölnevelésére szorítkozni.

Sőt számos tenyésztőt nem éppen a nagyobb jövedelemhez jutás vágya, de a tejet átvevő kereskedők szerződésileg arra kényszerítenek, hogy borjút egyáltalában ne, vagy csak általuk megengedett számban neveljenek, így akarván maguknak a szerződéses tejmenyiséget biztosítani. Az ily irányú intézkedések a magángazdaság szempontjából teljesen indokoltaknak tekintendők, mert a tejet 18—20 f-ért értékesítő tehenészetben egy borjú által az elválasztásig elfogyasztott tej naponta minimálisan 8 lt számítva, három hónapon keresztül 130—144 K-ba kerül, tehát oly összegbe, melyet igen kevés vevő volna hajlandó egy ilyen kis három hónapos választott borjuért megfizetni.

Hogy ezen okok folytán a szopós borjúk apasztása nagy mérvet öltött, számadatokkal bizonyíthatjuk; így szopós borjúkivitelünk 1895 óta 12.000-ről 23.000 drbra, tehát majdnem 100%-kal emelkedett; azonfelül a honi fogyasztás is erősen megnövekedett és folyton növekedő irányt mutat, mert az általános izlés — dacára a borjúhús kevésbé tápláló voltának — igen a borjúhúsra terelődött és jóval magasabb árak dacára is nagy iránta a kereslet. Hogy csak Budapestről beszéljek, itt forgalomba került élő és leszurt állapotban

1900-ban . . . 129.633 drb,
1902-ben . . . 144.439 „

borjú, vagyis három év alatt a fogyasztás 14.806 drbbal emelkedett. Természetesen a fogyasztás nemcsak Budapesten lett nagyobb, de az összes nagyobb vidéki városban is szemmel láthatjuk a fogyasztás növekedését.

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEGYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldenek.

„Szüreti árjegyzékünk“ és „Őszi mag-árjegyzékünk“

megjelent és azt kívánságra bárkinek, ingyen megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Az üszőállomány megcsappanásában része van ama körülményeknek is, hogy nagymennyiségű 1—2 éves üsző kerül levágásra, ami mellett pedig magángazdasági szempontból sem lehet elfogadható érveket felhozni, amennyiben az 1—2 éves korig fölnevelt üsző értéke nagyon ingadozó és alacsony s nincsen arányban a reá fordított kiadásokkal, mert ekkor még az üsző jövőbeni hasznohozó voltára, termelőképességére biztos jeleink nincsenek, csakis az első borjzás bekövetkeztével nyerhetünk biztos és megbízható támpontot. Az uradalmi tenyésztők vezetői nem is gyakorolják az értékesítésnek ezt a módját, de földmivelő kis- és középbirtokos-osztályunkat anyagi viszonyaik gyakran reá kényszerítik, hogy legszebb reményekre jogosító, kiváló tulajdonokkal rendelkező 1—2 éves üszőket piacra dobják. Az előbb említett okból az ily módon piacra kerülő üszők a legtrikább esetben kerülnek tenyésztőhöz, hanem a kereskedő kezére, aki székre vagy kivitelre tovább adja.

A növendéküszőknek a kivitel révén történő apadását igazolja az, hogy növendékmarha-kivitelünk

1895-ben . . . 8772 drbot,
1904-ben . . . 26432

tett ki, vagyis az emelkedés 10 év alatt 17 ezer 660 drb, amelynek ha felét vesszük is üszőnek, közel 9000 drbkal apasztotta üszőállományunkat. Ezen számok elenyésző csekélyek a belföldön fogyasztásra kerülő üszők nagy száma mellett, mert hiszen, aki akár a pesti, akár a vidéki városok vágóhidjain megfordul, láthatja, hogy különösen az utóbbiakon igen nagy számban szerepelnek az 1—2 éves üszők.

A depekoráció okai között hallottuk emlegetni a tejgazdaság rohamos térfoglalását, a tejtermékek iránti kereslet megnövekedését és magas árát is. A hazánk állattenyésztési viszonyait ismerők előtt azonban ismeretes, hogy eme körülmény nemcsak hogy csökkentő hatást nem gyakorol, de az állatszámításnál tényleg bebizonyult, hogy éppen a nyugati fajta marhaállomány, mely föllendült tejgazdaságunk alapját képezi, 95%-kal megnövekedett, vagyis ellenkezőleg a tejgazdaság fejlődésével lépést tartva, a marhaállomány emelkedik. Nem lehet elvitatni — mint előbb említém és bebizonyítam — a szopós borjak növekedő pusztítását, valamint az 1—2 éves üszők számának megapadását, amely tényleg összefüggésben van a nyers tej magas áron értékesítő, vásárlással való utánpótlásra berendezett, ú. n. tejelő tehenészetek tekintetben gyakorolt kedvezőtlen hatásával, de ebben legföljebb az üszőállomány csökkenésének és nem a depekorációnak okára akadhattunk, magát a depekorációt pedig elsősorban a magyar marha rohamos apadásában s az 1—2 éves üszők vágásában és kivitelében kell keresnünk, aminek szülőkeivel részlegesen foglalkoztam.

Hosszadalmas volna tárgyalás alá venni mindazon okokat, melyeknek a depekoráció előidézésében nagy jelentőséget akartak egyesek tulajdonítani, éppen azért elégedjünk meg a fontosabb előidéző okok feltárásával s most lássuk: minő intézkedéseket kell az államnak és az egyes állattenyésztőknek tenniük, hogy ne csak a további depekorációnak vessünk gátat, de állattenyésztésünk oly irányba terel-

tessék, melynek betartásával minőségi és számszerű haladás érhető el.

Miután a tulajdonképpeni depekoráció csakis a magyar fajta marha létszámának csökkenésében nyilatkozik meg, minden törekvésünknek oda kell irányulnia, hogy ezen viszonyaink között nagy értékkel bíró marhafajta tenyésztése az arra alkalmas helyeken előmozdittassék. Ezen törekvésünk helyes úton csak akkor indulhat meg, ha a magyar marha nagy tenyészkerületének eltérő viszonyaival minden kerületben számot vetünk és eljárásunkat azokhoz alkalmazzuk.

Éppen ezért részéről nem tartom helyesnek azok eljárását, akik arról vitatkoznak: vajjon a Nagy-Alföldön és Erdélyben a nyugati vagy a magyar marha tenyésztesse-e, mert ezen óriási tenyészterületen vannak viszonyok, ahol a gazdasági rendszer oda fejlődött, hogy elegendő mesterséges takarmánytermesztés által lehetővé vált a haszon szarvasmarhák nyári és téli belterjesebb takarmányozása, továbbá a kedvező piaci viszonyok folytán a tejtermékek értékesítésére is kedvező alkalom kínálkozik; ilyen kedvezően megváltozott viszonyok között jövedelmezőség tekintetében a magyar marha nem állja ki a versenyt a tejelő fajtákkal, miért is tenyésztéséről föltétlenül el kell tekintenünk.

De sajnos, a viszonyok bírálatánál sokan nem járnak el kellő körültekintéssel, amely körülmény igen gyakran a legkárosabb intézkedéseknek válik szülőokává, mert amilyen fölénnyben van az előbbi viszonyok között a nyugati marha a magyar fölött, éppen olyan, sőt talán nagyobb fölénnyel van a magyar marhának a Nagy-Alföld és Erdély legtöbb vidékén, különösen a parasztbirtokosság között, ahol jelenleg a mesterséges takarmánytermelés a legszűkebb térére szorítván, a szarvasmarha nyári takarmányozása kizárólag a közös legelőre szorítkozik, téli takarmányozásul is túlnyomólag szalma, polyva és tengerikőrő, s minél kevesebb széna szolgál.

Ilyen viszonyok között a magyar marhában valóságos nemzeti kincset birunk, melynek fentartása nemzeti érdek, mert ezen viszonyok között az időjárás viszontagságai, a gyakran kopár legelők, a végtelen gyenge telletetés az állatoknak olyfokú igénytelenségét, szívóságát tételezi föl, mely egyedül a magyar marhában összpontosul, míg a nyugati marhák, ha ki bírják is eme szélsősége s viszonyokat, de tartásuk jóval kevesebb jövedelmet nyujt.

Marhahizlalás szecsakával Amerikában.

Irta: Humphrey Jones.

A marhahizlalók mindenütt felismerték azon kérdés fontosságát, hogy miképpen lehetne a marhahús termelési költségeit leszállítani. Mert ezen gazdasági ág terén rendszerint nagy a kockázat és nem ritkán veszteséggel is jár. Feltéve, hogy a kereslet és kínálat törvénye szerint alakulnak az árak, csak kettő látszik alkalmasnak a hizlaló hasznának emelésére, m. p. a hizlaló marhának olcsó beszerzése és a hizlalási költségeknek leszállítása.

A szecska alkalmazása marhahizlalási célokra olyanformán, hogy a szecsakázás alá kerül a csöves tengeri is, új módszer, mely, mint minden újítás, alkalmas arra, hogy egy-

rész túlságosan lelkesedő pártolói legyenek, másrészt pedig bizalmatlansággal találkozzék. Ezen kérdést mindenestre pártatlanul kell megítélni és nem egy kedvenc elmélet szószólójának módjára. Hogy azoknak tanúsága, kik ezen tárgyban tapasztalatokkal rendelkeznek, valóban értékkel bírnak, szükséges, hogy az teljes legyen, azaz, hogy a tények összeségére kiterjedjen, mert bármely ügyben a tapasztalati tényeknek csak részleges felkarolása éppennygy félrevezethet, mint akár egy téves állítás.

Tapasztalataink a szecsakának marhahizlalásra való felhasználása terén 1901-ben kezdődtek már, mely időben felállítottunk és megtöltöttünk 3 drb 8,5 × 14 m. méretű és egyenként 5500—6000 mm. befogadására alkalmas szecskatartályt. A következő évben egy további 12 × 17 m. méretű cement tartályt emeltünk, melynek köbtartalma a rendes méretű tartályok tartalomkiszámításánál szokásos szabályok szerint 15000 mm.-t volt kiteendő, tényleg azonban azt találtuk, hogy majdnem 50%-kal többet fogadott be, tehát jóval 20,000 mm.-án felül. Mindezen tartályok évente meg lettek töltve és tartalmuk a hizómarha takarmányozására felhasználva.

Szecsakánk előállítására oly teljesen érett tengerinövényt használtunk fel, melynek mivelésénél a szemtermés minél nagyobb fokozása volt irányadó; ezenkívül pedig félérett sójababot kevertünk hozzá a tartályban oly arányban, hogy a tengeriből $\frac{3}{4}$, a babból pedig $\frac{1}{4}$ rész jutott a keverékbe. A szecsakával együttesen lóherét, búkkönyt és zabszénát is alkalmaztunk. Tapasztalataink kezdetén tengeri-csutkát használtunk, melyet azonban nemsokára gyapotmag-liszttel helyettesítettünk, még pedig kedvezőbb eredménnyel.

Ilyenmő takarmányozás mellett azt találtuk, hogy a szecsakából egy marha 25 kgrt. fogyaszt naponként és testsúlyának 50 kilogrammjaként egészen 500 kgr. súlyáig, 25 kgr. lévén a legnagyobb mennyiség, melynél többet bármily nagy súlyú marha sem fog enni. Ha a marhának 50 kgr. súlyaként 250 gramm gyapotmaglisztet szórunk a szecsakára, akkor 50 kgr. testsúlyként és naponként kb. 165 gramm lóherét, búkkönyt vagy zabszénát fog enni, úgy hogy egy 500 kilós marha napi takarmánya 25 kg. gyapotmaglisztből és 2 kg. szénából fog állani, kisebb marháé pedig megfelelő arányban kevesebb lesz.

Ezen adagolást későbbi hizlalási gyakorlatunkban a teljes hizómarhának takarmányozásánál állandósítottuk meg, oly marhának pedig, melyet törzsként tartottunk, csak kevés gyapotmaglisztet adunk, vagy éppen semmit, mivel szemben kb. 50%-kal nagyobb lóheredagot kapnak.

Ami ezen takarmány tápértékét illeti, 25 kgr. tengeri és sójabab szecska, 2,5 kgr. gyapotmagliszt és 2 kg. lóhere, búkköny vagy zabszéna vagyis 500 kgr. súlyú marhának szánt napi adag tartalmaz kb. 1,4 kgr. proteint, 6,5 kgr. szénhidrátot, míg az általánosan szokásos takarmányozásnál ugyanily súlyú marhának napi takarmányadagában foglalt tápérték 1,25 kgr. protein, 7,5 kgr. szénhidrát és 250 gramm zsiranyag. Ebből következik, hogy az általunk használt takarmány adagjai megközelítőleg azonosok tápérték tekintetében azon tápmennyiséggel, melyet általában a marha tényleges tápszükségletének tekintenek.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyujt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktáral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azok a előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Bármelyik is legyen az elméletileg helyes álláspont, mi a tényleges tapasztalatokból tudjuk, hogy a fentebb vázolt takarmányozás mellett a marha lényegesen jobban fejlődik és előnyösebben jövedelmezeti a fogyasztott takarmányt. Mint előzőleg alkalmazott módszerünkénél, midőn a marhának annyi tengerit adtunk, amennyit megkívánt és alkalmaslag lóherét együttesen. Ezen utóbbi rendszer mellett a marha kb. 7.5 kgramm tiszta szemtakarmányt fogyaszt naponként, ami 759 grammot tesz ki 50 kgr. testsúlyként egy 500 kgr. marhánál, pedig tudjuk és tudományosan is beigazoltott, hogy a legkifejlettebb marha is csak 6 kilógramm szemet képes hasznosan felemészteni, amire nézve példaként szolgáljon azon tény, hogy a legjobb angol és skót hizlalók még ezen utóbbi mennyiségnél is csekélyebb szemtakarmányt adnak marháiknak.

Szecsánk számára a tengerit jól megérlelni engedjük és ennek folytán kb. 1/3-ával kisebb súlyu takarmányt állíthatunk elő belőle, mintha zöld állapotban vágnók, mint azt a tejtermelők szokták tenni. Hosszas tapasztalataink szerint a mi eljárásunknál a szemtartalom 22%-át teszi a szécska súlyának és a sójababnál is kb. ugyanezen arány áll fenn, úgy, hogy bizvást számíthatjuk, miszerint szecsánk legalább 20 súlyszázalék szemanyagot tartalmaz. Ennélfogva 25 kgr. szecska adag mellett egy marha 5 kgr. szemtakarmányt kapna továbbá 2.5 kgr. gyapotmaglisztet, ami összesen 7.5 kgr. szemanyagot tesz ki avagy 750 grammot 50 kgr. testsúlyként egy 500 kgr. marha hizlalásánál. Egy további fontos ténykörmény az, hogy a szem teljesen keverve van a tengeri szár- és levélrészével, ami kitűnően elősegíti az emésztést, úgy hogy az adagnak némi leszállítása mellett is elégségesnek bizonyul a táplálék. Mindezek mellett megjegyezni kívánjuk itt, hogy a szecsának marhahizlálásra való használása tekintetében mindig az egyes hizlalók sajátlagos helyzetének e részbeni előnyeinek és hátrányainak megmérése kell, hogy irányadó legyen.

Mi az elmúlt tél folyamán 1000 darab heresfordi borjut állítottunk be hizlálásra 2 külön istállóban és minden tekintetben azt találtuk, hogy az általunk előállított és fent leírt szecska-keverék sokkal előnyösebben alkalmaztatik hizlálási célokra, mint a tiszta tengeri-szecska. Az egyik (négyzetes) istállóban egyébiránt ezen szecska mellett lóherébükkönnyel és zabszénával, továbbá nap- és fejenkénti 500 gramm gyapotmaglisztet etettük a marhát. Ezen borjuk pompás kondícióban telettek és december 10-étől április 20-ig körülbelül 22.5 kgrnyi súlyjal gyarapodtak hónaponként. A másik (kerek) istállóban tartott borjuknak annyi szecska, továbbá lóherét, bükkönnyt és zabszénát adtunk. Amennyit kívántak enni és azonkívül gyapotmaglisztet a következő mérték szerint: dec 5-től január 1-ig fej- és naponként 500 grammot, febr. 15-ig 750 grammot és május 10-éig egy kilogrammot, amidőn a marhák füre eresztettek. Mindezek felül pedig apr. 1-től május 10-éig még 25 kgr. tengeri- és csutkalisztet szórtunk a gyapotmaglisztel együtt a szecska nap- és fejenként és mindezt jól összekevertük. Ezen utóbbi borjuk egész télen át április 1-éig az istállóban tartattak, ezentúl pedig az udvarba bocsáttattak, kivéve, ha a talaj nagyon sáros volt. A trágya mindig haladék nélkül lett kihordva és a padlózatot gazdag szalmaréteggel takartuk. A borjuk az egész időn keresztül háromszor lettek bőrfer-

tőtlenítés céljából az előírt meszes-kénes fürdőben fürösztve. Ezen számra nézve 400 drb. borjú 2000 kilométer távolságból lettek beszállítva és egy heti pihenés után december 10-én 183 kgr. nyomtak, május 10-én pedig 316.5 kgr. átlag, ami ezen 5 hónapra 133.5 kgr. súlygyarapodást tesz ki, vagyis 26.7 kilogrammot havonta illetve 890 grammot naponta. Midőn füre eresztettek, olyan simák és puhák voltak, mint a fűvön etetett marha. Minden egyes marha szépen fejlődött és nem volt egyetlen egy sem közöttük, mely jó húsos és friss állapotban ne lett volna. Ezen borjukat július és augusztus havában visszük vásárra, míg az előbbieket novemberben. A fűvön tengeri- és csutkalisztet valamint gyapotmaglisztet fogunk nekik teljes adagokban adni.

Az elmúlt télen ezen marhák hizlálásánál szerzett tapasztalataink újabb fényes tanúságot szolgáltatnak nekünk a szecsának nagy értékéről hizlálási célokra való felhasználásánál. A borjuk a tél folyamán 12.5-15 kgr. szecska és 1-1.5 kgr. szénát 2.50 korval és a tengerimágot 8. korval, ezen borjuk napi takarmányszükséglete 32 fillérbe kerül és az összköltség (befektetés) valamivel több a felénél azon összköltségnek, mely az általunk előzőleg alkalmazott összes szemtakarmányozási módszerek mellett jelentkezett.

American Agriculturist.

Az istállótrágya konzerválásáról.

A gazdák általában arra törekednek, hogy a földjeikre kihordott istállótrágyával minél jobban pótolják az egyes növényi tápanyagokat. E végből iparkodnak a trágyát minél helyesebben kezelni, alkalmaznak különféle konzerváló szereket, hogy a trágyában az egyes növényi tápanyagok veszteségét csökkentse.

A trágya konzerválása — mint tudjuk — nem egészen új dolog, meglehetősen széles körben ismerik és alkalmazzák azt. Nem óhajtok bővebben az egyes konzerváló szerekek foglalkozni, hisz ezekről gazdáink már legalább olvasás útján elége tájékozva vannak. Csupán azt akarom csak felemlíteni, hogy az utóbbi időben ismételten melegen ajánlják a gipszet az istállótrágya konzerválására.

A gipsznek ezen újabb ajánlása indította *Schneidewindt, Müllert és Meyert* (Landw. Jhrb.) egy kísérlet-sorozatára, melyet ők hosszabb időn át folytattak. Nevezett búvárok kísérleteiket azonban nem csupán gipszzel végezték, hanem párhuzamos kísérleteket hajtottak végre *szénsavas mésszel* is.

Konzerváltak tehát istállótrágyát gipszzel valamint szénsavas mésszel is, s hogy a konzerváló szerek hatásáról mélyebben meggyőződjenek, a konzerválás mellett az istállótrágyát különbözőképpen kezelték, t. i. egyik kísérletnél a trágyát letapostatták, a másiknál pedig lazán hagyták. Hogy a lazán hagyott trágyát a levegő még jobban átjárhassa, a raktározás ideje alatt ismételten összeszurkálták. Ilyen módon azt akarták megállapítani, hogy milyen hatása van a szénsavas méssznek és a levegő hozzájárulásának a salétrom képződésére.

Az említett kísérletezők úgy a gipszből valamint a szénsavas mésszből naponta állatonként körülbelül 2, 2.5 kilót használtak konzerválására.

Kutatók ezen konzerváló készletekkel kapcsolatban még más vizsgálatokat is végeztek, a mely abból állott hogy a friss istál-

lótrágyát nem rakták egyenesen a trágyatelep fenekére, hanem alul egy régebbi már bomlásban levő trágyaréteget rakták.

Ezen utóbbi kísérletre *Dehéra* munkái adtak okot, *Dehéra*in ugyanis kimutatta, hogy egy régebbi bomlásban levő istállótrágyából fejlődő *szénsavas ammoniák* szétbomlását, s így az ammoniák veszteség jelentékenyen kisebbitetik.

A kísérletekhez használt trágyát egyenlően takarmányozott állatoktól nyerték, melyet naponta kihordattak és megfelelő befödött trágyatelepekre raktak.

A többszörösen megejtett vegyi vizsgálatok után *Schneidewindt, Müller* és *Meyer* a következő eredményre jöttek:

1., ha az istállótrágyát *tömötten tartjuk*, főleg az szénsavas mésszel konzerválni, mert ez esetben épen annyi az ammoniák veszteség a konzervált trágyánál, mint a nem konzerváltnál. A *szénsavas méssz* hatása tehát az egyforma viszonyok mellett tartott trágyánál egyenlő 0-lal.

2. ha az istállótrágyát *szénsavas mésszel* konzerváljuk, de *lazán* tartjuk, nagyobb az ammoniák veszteség, mintha azt nem konzerváljuk, de letapostatjuk.

A szénsavas mésszel konzervált és lazán tartott istállótrágyánál észrevehető salétromképződés történt

3. gipszzel konzervált trágyánál az ammoniák veszteség jelentékenyen csökkent.

4. ha a friss istállótrágyát nem rakjuk közvetlenül a trágyagödör fenekére, hanem egy réteg régi, bomlásban levő trágyára, az ammoniák-veszteség csökken.

Nevezett kutatók véleménye szerint a régi trágyából fejlődő szénsav különösen akkor köt meg több ammoniákat, ha az istállótrágyát minden oldalról elzárjuk fallal.

Végül a megejtett kísérletek azt mutatják, hogy a vegyi konzerváló szerek nem adják meg kellőképpen a tőlük várt eredményt; a konzerválás az istállótrágyánál legjobban nagy mennyiségű kénsavval sikerül, de ez drága, továbbá nagy mennyiségben alkalmazni veszélyes, s ezenkívül a trágya egyes alkotórészeiben olyan változásokat idéz elő, amelyek egyáltalában nem kívánatosak.

Ezekből kifolyólag *Schneidewindt, Müller* és *Meyer* az istállótrágya jó mechanikai gondozása mellett legfőbb a *tözeget* és a *föld* alkalmazását ajánlják, természetesen ott, ahol ez lehetséges.

Dr. Ejury Lajos.

EGYLETI ELET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. szeptember 6-án d. u 4 óra-kor választmányi ülést tartott.

Elnökölt: br. Jósika Gábor e. alelnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Jelen voltak: Lészai Ferenc, Székelyhidyi Viktor, Csérer Lajos, Irsay József, Nagy Dezső, Réti János, Sipos Gábor, Bocsánczi László, Matskásy Pál, Zabulik László, br. Mannsberg Sándor, Szereday Aladár, Eöry Tivadar, Molnár Sándor, br. Petrichevich Horváth Kálmán, Nagy Lajos, Dósa Endre.

Jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére elnök Csérer Lajos és br. Mannsberg Sándor tagokat kéri föl.

1. Julius 24-i vál. ülés jegyzőkönyve felolvasatván — elfogadtatott.

2. Elnöki előterjesztések során alelnök

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékélők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.
Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehértanú, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszakészítő, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

előadja, hogy a Mikó Imre gróf zabolai szülőházán elhelyezett emléktábla leleplezése alkalmából 100 koronát adott az egylet, Bély Tivadar tag útján koszorút helyezett el a siron és képviseltette magát az ünnepélyen.

3. Egyleti titkár jelentést tesz a nagyenyedi, szept. 30., okt. 1., 2., 3. napjain tartandó mezőgazdasági kiállítás előkészületeiről bejelentéseiről; továbbá jelenti, hogy a kolozsvármegyei szakosztály állatdíjazásokat rendez október 15-én Bánffy-hunyadon, 22-én Tekében, 29-én Nagy-Sármáson és november 5-én M. Gorbón és gyümölcs- meg terménykiállítást október 14., 15. és 16-án Bánffy-Hunyadon.

4. Miniszteri leiratok során előadatott:

a) a földmiv. miniszter leirata, melyben tudatja, hogy háziipari tanfolyamok rendezésére 500 K. segélyt engedélyez és háziipari szövetkezetek létesítését anyagilag segíyezni hajlandó. Választmány a tervezet elkészítésével bizottságot biz meg, amelynek tagjai Szentkirályi Ákos dr., Csérer Lajos és Nagy Dezső.

b) A földmivelésügyi miniszter az egylet főirata alapján kéri a mezőszégi vízhiányban szenvedő községek megnevezését. Választmány ennek fölterjesztését és azt határozta, hogy a vármegyei gazdasági egyletekhez átirat intézendő, hogy a vízhiány megszüntetése iránt csatlakozzanak az E. G. E. azon kezdeményezéséhez, mely a kútúrások megkönnyítését célozza.

c) a földmivelésügyi miniszternek az állatgyógyászati szerek forgalomba hozatala ügyében az E. G. E. szerkesztett javaslattervezetéről való véleményadására választmány Jakab Lászlót és Reich Albertet kéri föl.

d) a földmiv. miniszter azon leiratára, melyben föl szólítja az egyletet, hogy katonai rozkorpaszükségletét jelentse be; választmány határozta, hogy a kolozsvári katonai raktárnál előállított korpamennyiséget, esetleg a brassóit és gyulafehérvárit is kérni fogja és a korpa szétosztása az E. G. E. hivatalos lapjában fog hirdettetni.

5. Egyleti titkár előadja az Erdélyi Bank által létesítendő gazdasági hitelegyesületnek a gazdákra nézve igen előnyös célját és tervezetét. Ig. vál. elnök javaslatára határozta, hogy ezen intézmény létesítését örömmel üdvözlő, erkölcsi támogatásban részesíti és a gazdaközönség figyelmét reá az egylet hivatalos lapjában föl hívja.

6. Egyleti titkár bejelenti, hogy a székelyföldi min. kirendeltség föl hívására, a méziszaptrágya használatát az egylet hivatalos lapjában cikkekkkel népszerűsítette.

7. Új tagokul jelentkeztek az utolsó v. ülés óta: Alapító tagul: dr. Szent-Iványi József (Farnos.) Rendes tagul kolozsvári g. tanint. olvasóköre, Kloss Ödön (Sz. Régen), Váradi Árpád (Csomafája), Erszényes Lajos (Aranykut), Szilágyi István (Szucsák). Választmány a jelentkezőket tagokul fölveszi.

8. A Mezőgazdák Szövetkezetének tennyszállat értékesítő és hízaló osztályát az egylet erkölcsi támogatásban részesíti és reá a gazdák figyelmét fel hívja.

Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsági ülése.

Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsága f. hó 6-án d. u. 5 órakor ülést tartott, melyen elnökölt: Dosa Endre alelnök; jelen voltak: Lészai Ferenc, dr. Szentkirályi Ákos, Csérer Lajos, Irsay József, Nagy Dezső, Tokaji László, dr. Pavlik Sándor, i. b. tagok és Eber Ernő előadó.

Fölvavatott és előadatott Kolozsvármegye alispánjának Kolozsmegye mezőgazdasági érdekeinek gondozásáról és fejlesztéséről készített szabályrendelet-tervezete, mely szerint a kolozsvármegyei szakosztály látja el a várm. mezőgazdasági bizottságnak teendőit. Az alispán föl hívja a szakosztályt, hogy ezen szabályrendelet-tervezetet közgyűlésen tárgyalassa le és a közgyűlés hozzájárulását záradék alakjában vezesse rá. — Intéző-bizottság a tervezetet általában megfelelőnek tartja, s annak tárgyalására f. évi október 11-ére közgyűlés: összehívni határozza.

Sz. előadó bejelenti, hogy az utolsó intéző-bizottság határozatából kellő tájékozás és adat szerzettett egy Bánffy-Hunyadon a f. év ősszén rendezendő gyümölcs- és terménykiállítás megtartására nézve s ezeknek valamint a földmiv. miniszteről kiutalt 200, s az E. G. E. től kiutalt 200 korona segélynek alapján előterjeszti a kiállítás részletes tervezetét, mely szerint a kiállítás f. év október 17., 15. és 16-án fog megtartatni Bánffy Hunyadon, a polgári iskola tantermében. — Intéző-bizottság többek hozzászólása után a díjakra nézve hozott azon módosítással, hogy azok felerészben pénzben, felerészben gyümölcsészeti és kertészeti eszközökben és föl szerelésben adassanak ki — a tervezetet elfogadta és a továbbiak elintézésével elnökséget megbizta.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Gazdasági hitelegyesület.

Lapunk mult számában megemlékeztünk arról az intézményről, melyet a Kolozsvárt székelő Erdélyi Bank és Takarékpénztár létesíteni akar és az érdeklődés eddigi megnyilvánulása szerint létesíteni fog; kivonatban ismertettük ennek az intézménynek célját és a cél elérésére szolgáló eszközöket. Nem elégedhetünk meg ennyivel. Lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük most ezt a tervezetet. Ezen a helyen regisztrálni akarjuk, hogy az intézmény működése és sikere újszólván biztosítottnak látszik már is, mert olyan jeles erdélyi birtokosok, mint br. Bánffy Albert, Gaál Gyula, Hollaki Ferencz, Főssa Gyula, báró Kemény Pál, gróf Kornis Károly, László László, dr. Szentkirályi Ákos, Szereday Aladár, dr. Téri Ödön, Ürmösy Jenő, Velits Zoltán, br. Wildburg Aladár, báró Zeyk József és még számosan összesen 500.000 korona hitelösszeg erejéig már beléptek a hitelegyesületbe. De mérlegelni akarjuk itt ennek a megvalósulás útján levő intézménynek jelentőségét, előnyeit a gazdaközönség szempontjából. Mert érdekes és aktuális esemény ez most hazarészünk gazdasági életében és amilyen mértékben előtérben van ma a gazdasági hitelviszonyoknak tárgyalása, olyan mértékben igényli figyelmünket ezen új intézmény.

Mi a lényege ezen intézménynek? Az, hogy egy egyesület alakul gazdákból, a belépő tagok által alakított választmánnyal és ezen egyesület a belépett tagok hiteligényeit a lehető legreálisabb alapon, a hitelképesség lelkiismeretes mérlegelésével, a kockázat le-

hető csökkentésével, a veszteségek lehető kizárásával kielégíti, sőt emellett még a tőke elhelyezésére és kamatoztatására is igen kedvező föltételeket nyújt.

Az egész eljárás éppen olyan egyszerű, mint amilyen könnyű az egész szervezet áttekintése. Aki belép tagnak, megjelöli hiteligényét, és ezt az egyesület választmánya megbírálvá: elfogadja, esetleg módosítja. Ennek a bejelentett és megszavazott hitelösszegnek az erejéig azután minden tag saját aláírására kölcsönt vehet föl, még pedig az Osztrák-Magyar-Bank kamatlábán $1\frac{1}{2}\%$ -kal drágábban, tehát ez időszerint 5% kamattal. Valóban fölösleges talán gazdák, hitelre szorult gazdák előtt bizonyítani, hogy 5 százalékos pénz személyi hitelnél oly olcsó, amilyenhez — sajnos — eddig nem lehettek. hozzászokva.

Hogy az egyesület tagjai veszteség szenvedése elől teljesen biztosak legyenek, minden tag az általa bejelentett összegnek 10% -át fizeti be. Ez az összeg az egyesületi tagok tulajdona és az Erdélyi Bank érvényben levő betéti kamatlábalával a tagok javára kamatozik. Ezen évenként folyósítandó kamatnak 10% -ából aztán még egy tartalékalapot képeznek, amely szintén a tagok tulajdona marad.

Ez a lényege ezen új intézménynek. Mindenki egyszeri olvasásra megértheti nemcsak azt, hogy mi a célja, de azt is, hogy mi az előnye. Ebben az egyesületben a gazdák maguk közt bírálják el egymás hitelképességét: kollegialis jóakarattal, de az egymás viszonyait ismerő éleslátásával. Ebben van a garanciája annak, hogy mindenki hitelhez és annyi hitelhez jut, amennyit viszonyai igényelnek és megbírnak, tehát szinte olyanképpen, mint a hitelszövetkezetek a kisgazdák részére, ez az egyesület a nagyobb birtokosok részére a produktív kölcsönnek forrását nyitja meg. Itt is, — mint a szövetkezeteknél — érvényesül az, amit Bernát István és Seidl Ambrus a most tartott földtehermentesítési ankéton kifejtettek, az, ami ezen intézménynek etikai alapja, hogy t. i. maguk az egyesület tagjai, a gazdák egymással szolidaritásban itélik meg gazdátarsaik hitelkivánságát és teszik ezt egyszer és nem minden alkalommal. E mellett az erkölcsi erősség mellett van azután az az óriási anyagi előny, hogy a kölcsönhöz való jutás a lehető leggyorsabb, egyszerűbb és könnyebb és hogy kárcsodás, veszteség csaknem ki van zárva.

Nagyon örvendetes dolog, hogy az állam figyelme végre a gazdák hitelügye felé fordult. Állami beavatkozással lehet talán csak már az eladósodott kisgazdákat az ősi rögön megtartani; de társadalmi utón való tömörüléssel és együttműködéssel, ezen hitelegyesülethez hasonló társadalmi intézmények létesítésével kell a közbirtokosoknak és a nagybirtokosoknak saját hitelviszonyaik javítására törekedniük.

t. i.

Szőlők rigolozását gözekével

70–80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

Erdélyrészi Mezőgazdasági Kiállítás.

NAGY-ENYEDEN.

— 1905. szeptember 30. október 3.-ig. —

Napirend:

I. Első nap: (Szombat, szept. 30.) Reggel 8—10 óráig: A bíráló bizottságok működése és a bíráló eredményének kifüggesztése. Dél előtt 10 órakor: Megnyitás. A kiállítás megtekintése. Délben 1 órakor: Közébed (Kéthattyú-szállodában; 1 teríték 4 kor.) Délután 3—6 óráig: Zene a kiállítás területén. Este 6 órakor: a kiállítás terület elzárása.

II. Második nap: (Vasárnap, okt. 1.) Reggel 7 óráig este 6 óráig: A kiállítás megtekintése Délután 2—6 óráig: Honvéd-katona és cigány zene.

III. Harmadik nap (Hétfő, okt. 2.) ugyanaz, mint a második napon Dél előtt: mintaszüret, délután ekebemutató.

VI. Negyedik nap: (Kedd, okt. 3.) Reggel 7-től este 6 óráig: A kiállítás látogatása. Délután 2—5 óráig: Zene. Délután 5 órakor: A díjak és kitüntetések ünnepélyes kihirdetése és kiosztása.

Délután 1/2 6 órakor: A zingyentársaság sorsjáték húzása és a nyerelemek kiosztása.

A kiállítás belépő-jegyei:

1. Állandó belépőjegy, mely mind a három napra, bárányszori belépésre jogosít, egy személyre: 1 korona. 2. Napijegy, egyszeri belépésre egy személyre: 50 fillér. 3. Diák- és katona-jegy egy belépésre, egy személyre: 40 fillér. 4. Gyermek-jegy: 20 fillér.

Katalógus (kiállítási tárgyak jegyzéke és magyarázata) ára: 10 fillér

A kiállítási ingyen tárgysorsjáték húzásán minden belépő-jegy (diák, katona és gyermek-jegy is) a rajta levő egy számmal játszik.

Osszesen 50 értékes nyerelemény.

Főnyerelemény: 1 hordó erdély hegyaljai aszú bor.

Elnökség, rendező- és bíráló-bizottságok:

A kiállítás díszelnöke: Gr. Dessewffy Aurél v. b. t. t. az O. M. G. E. elnöke.

Elnökök: Cs. Szabó József az E. G. E. elnöke és Zeyk Dániel főispán az A. G. E. elnöke.

Alnelnökök: Gr. Teleki Arvéd, gr. Bethlen Sándor, gr. Miksa Kelemen és Szász József alispán.

Kiállítási titkárok: Jeszenszky Pál, O. M. G. E. titkár, Tokaji László E. G. E. titkár és Székelyhíd Viktor A. G. E. tb. titkár.

I. Rendező-bizottság:

Elnök: Szász József alispán.

Alnelnök: Dr. Varró László polgármester.

Elvadás: Tokaji László E. G. E. titkár.

Tagok: Balogh Ferenc, Bartha Zsigmond báró Bánffy Kázmér, Czirner Ákos, Dancs Mózes, Dezső Dénes, Dezső Zsigmond, Fischer J., Gálffy János, Inczédy Joksmann Odön, Lázár István, dr. Lengyel György, Nagy Pál, Papp János dr. Sándor Jenő, dr. Szaniszló Albert, Székely Odön, Török Bertalan, Weinrich Frigyes, dr. Winkler Albert, Zsombory Sándor. És a társaságok kiküldöttjei.

II. Gépeket bíráló-bizottság:

Elnök: Gr. Teleki Arvéd. Alnelnök: Bolla Mihály m. tan. Elvadás: Sporzon Pál. Tagok: Glück Adolf, Gölnér János, Jeszenszky Pál, Karkoványi Ákos, br. Kemény József, Koós Mihály, Lészai Ferenc, Vinczenti Miksa, Zöld József és a társaságok kiküldöttjei.

III. Terményeket bíráló-bizottság:

Elnök: Gr. Bethlen Sándor. Elvadás: Gálffy János. Tagok: Br. Bánffy Kázmér, Cséser Lajos, Dezső Zsigmond, Dobolyi Zsigmond, Gáspár János, Gáspár József, br. Kemény Pál, dr. Lengyel György, Rados Dáv d. Ritter Gusztáv, Szalánczy Jenő, Szász István, Székelyhíd Viktor. És a társaságok kiküldöttjei.

A kiállítás tárgyai:

I. A gépkiallítás keretében:

a) Mezőgazdasági gépek: Ekek, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló-, kaszáló- és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók; motorok; takarmányprések; lóherfejtők; tengeriszár-tépők; súlymérők; malomszerkezetek; rétöntözési és talajjavítási, állattenyésztési,

tejgazdasági, szőlő- és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, vadászati, halászati és más gazd. mellékágazati gépek Járművek,

b) Felszerelések, eszközök, termények, állatorvosi és vegyi szerek, műtrágyák és anyagok stb.

c) Háztartási gépek, cikkek és eszközök.

d) Mezőgazdasági háziipari készítmények.

e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok.

A gépkiallítás tárgyai működésben mutatnak be.

II A terménykiállítás keretében:

a) Csemege és borszőlő kollekciók, ezekkel együtt: palackborok, konyakok, pálinkák.

b) Gyümölcsök (alma, körte, szilva, dió, stb.)

c) Kalászosok, szalmásan és magban; mezőgazdasági termények és termékek; kertészeti-, tejgazdasági-, baromfitenyésztési-, selyemészeti stb. produktumok; komló cukorrépa és más ipari és olaj-növények, vetőmagvak, stb.

Mindezek külön-külön és csoportosan (kollekciókban) is láthatók.

III. Baromfiak.

Ekebemutatót október hó 2.-án rendez a kiállítás rendezősége

A kiállítást látogató vidéki közönséget felkéri a rendezőség, hogy odaérkezésének és ott tartózkodásának idejét és időtartamát egy levelező-lapon — lehetőleg 5 nappal előbb — mindenesetre bejelenteni sziveskedjék (*»Kiallítás iroda, Nagyenyed«* címen), hogy a tömegesen érkező vendégek megfelelő vasúti szállítása, elszállásolása és ellátása tekintetében jól előre intézkedni lehessen.

A kiállítás összes kiállítóinak névsorát lapunk jövő számában közöljük.

— **Haláleset.** Péter Bélát, a kolozsvári gazdasági tanintézet tanárát rendkívül súlyos vesztés érte: hitvesének szül. *zythavai Bobest Emmynék* f. hó 2.-án élete 34-ik, házasságának 9-ik évében történt elhalálozásával. Igaz részvételt osztozunk Péter tanár nagy gyászában és kívánjuk, hogy az embertársak együttérzése nyújtson vigaszt neki.

— **Tejszövetkezet Egerbégben.** Folyó évi augusztus 23-án vette föl működését a székely kirendeltség támogatásával gőzerőre berendezett egerbégyi tejszövetkezet, amely 180 tehén-darabszámmal alakult meg. A szövetkezet ma még csak 500 liter tejet dolgozik föl, de biztos számítás szerint ez a mennyiség 1/2 év alatt 2—3000 literre fog nőni. A szövetkezet gazdáinak a székely kirendeltség 40 drb. pinzgaui tehenet, az állattenyésztési felügyelőség 30000 korona értékű, Högyészről beszerzendő bonyhádi tehenet szerzett, illetőleg fog beszerezni. Örömmel adhatunk hírt a tejszövetkezetnek Egerbégben történt megnyitásáról, amit a székely kirendeltség tevé-

kenységén kívül a község derék és lelkiismeretes előljáróságának és józan, számítani tudó népének lehet köszönni. Itt említjük meg azt is, hogy a székelyföldi miniszteri kirendeltség közreműködésével ez ideig 16 tejszövetkezet létesült és ezen tejszövetkezetek produktumait a kirendeltség a nagyenyedi kiállításon egy csoportban fogja bemutatni.

— **Gazdák szervezkedése Torda-aranyos vármegyében.** Torda-Aranyos vármegye magyar gazdálakóssága körében a szervezkedés az utóbbi időben a székely miniszteri kirendeltség serény tevékenysége következtében szép lendületet vett. Nagy számmal alakulnak a gazdakörök és a fogyasztási, meg tejszövetkezetek, melyek mind a gazdálkodás javulására fognak hatni. Gazdakörök alakultak Felvincen, Sz.-Kocsárdon, Harasztoson, Kercsedon, Bágyonban, Kövendon, Sinfalván, Rákoson, Mészkon, Torockószentgyörgyön. Fogyasztási szövetkezet alakult meg aug. 15-én Harasztoson 120 taggal, 3000 kor. befizetett alaptőkével, továbbá Torockón. Hogy ennek a szervezkedésnek milyen hatása van, annak jellemzésére szolgálhat, hogy a székely kirendeltség útján Egerbégben, Sinfalván és Felvincen az utóbbi időben 100 drb. tenyészállatot osztottak ki kedvezményre és Felvincen meg Székelykocsárdon a legelőjavítás és mintalegő készítés munkája van folyamatban.

— **Gyümölcs kiállítás Sepsiszentgyörgyön.** Háromszékvármegye mezőgazdasági bizottsága szeptember hó 24—30-ig gyümölcs- és gyümölcstermékekből kiállítást rendez, mely egyszersmind vásárral is össze lesz kötve. Meg kell aludni a pomologusnak a klímával és a gyümölcsös kertnek fekvésével és akkor lehet eredményes gyümölcsöt termeszteni a Székelyföldön is. A cseresznye és meggy p. o. *Osdo-lán* egyik fő jövedelmi forrása a lakosságnak. *Zalánban* a szilva, *Kovácsán* a dió. *Sepsi-magyaroson* a nyári barack, *Kisborosnyón* az almafajok legtöbbje megterem. A vármegye igen sok községében vannak szépen berendezett gyümölcsös kertek, sőt az állami utak mentén pár évvel ezelőtt ültetett nemes gyümölcsfák is igen szépen tenyésznek. S hogy most a gazdabizottság kiállítást rendez, meggyőződést szerezhetnek úgy a külföldi, mint hazánk más vidékeinek gyümölcskereskedői arról, hogy kivitelképes jó fajgyümölcs van a székelyföldön is. A háromszéki *Batul*, *Aranyregete*, *Piros-kál-vil* (Török-Bálint) és *Ponyik* alma szépen megteremnek. A székelyföldi ugynevezett *cigány alma* némely gyümölcsismerő előtt a legbecesebb asztali gyümölcs, mely szintén a késő téli hónapokig hiba nélkül eltartható. Aztán ott vannak a *arany kormos*, az *ananasz*, a *solyomalma*, a remek szép és finom zamatu *párisalmánk*, továbbá az őszi *eperalma* gyönyörű vérpáros fényes külsejével és hófehér hússal stb. itt elő nem számlált kiváló zamatos jó almafajok. A körték közül megemlítsük a *császárkörték*, az őszi és téli *pergamotok*, az *izenbard* stb. A besztercei (székelyül *perpence*) szilva a Székelyföldön kiváló termést ad, úgy minőségre, mint mennyiségre. A háromszékmegyei gazdabizottság most ezzel a kiállítással módot fog nyújtani arra, hogy a kivitelre képes gyümölcs megszemlélhető és

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országsterce első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetű a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1271

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva lesz a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

hozzáférhető legyen. Most már csupán a közönség és a gyümölcskereskedők figyelmét hívjuk fel jó előre erre az életre való kiállításra.

— **Községi jegyzők mezőgazdasági érdemeinek jutalmazása** A községi jegyzők sokoldalú működése sokszor ad alkalmat, hogy községük mezőgazdasági érdekeinek hasznos szolgálatakat tegyenek. A Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete a községi jegyzők e részbeni működését az ország mezőgazdasági fejlődése érdekében jutalomdíj kitűzésével is serkenteni kívánta s kiosztás végett a kitűzött díjat a m. kir. földművelésügyi miniszternek bocsátotta rendelkezésére. E jutalomdíj, mely eleinte csak öt legérdemesebb pályázónak volt szánva, utóbb az érdemes pályázók nagy számára és azok kiváló érdemeire tekintettel, ugy a földművelésügyi miniszter, mint az adományozó intézet által 200—200 koronával pótoltatván, az így hétre szaporított díjak a következőknek adattak ki: Jászberényi Miklós mezőtárkányi jegyzőnek 500 kor., Peteneházy Ferenc köröstarcsai jegyzőnek 300 kor., Sipos János csernátalvi jegyzőnek 300 kor., Brüller János ságvári jegyzőnek 200 kor., Hollósy Gyula révi jegyzőnek 200 kor., Magyar Mihály apatelki jegyzőnek 200 kor., Ráthonyi Sándor nagytarnai jegyzőnek 200 korona. Kívánatos lenne, hogy az erdélyrészi jegyzők előljárjanak ebben, mert bizony sehol sincs arra nagyobb szükség, mint nálunk.

— **A segesvári komlótermelő szövetkezet** minden csütörtökön tart *komló-vásárt* a vasuti állomás melletti saját csarnokában. Ajánlatos, hogy a hazai természetők minél nagyobb számban küldjenek oda komló-mintát, mihelyt a komló kész van. Legcélszerűbb a minta, ha egy »ballal« küldetik, de ha ez nem lehetséges, ugy 1/4 kgrm. is megfelel, hogy a már gyülekező komlókereskedők és sörgyárosok a különböző komlókkal megismerkedjenek. A mintához hozzácsatolandó egy jegyzék: a tulajdonos, termésmenyiség s vasuti állomás jelzésével. Nagyobb értékesítési lendület szeptember hó közepére várható; ugy az idej első segesvári komlóvásár szeptember hó 21-én tartatik meg. Miután sörgyárosok is jelentkeznek már pár éve óta a segesvári piacon, s ezek nem szeretnek termelőtől-termelőhöz járni, üdvös lenne, ha a termelők szabályszerű szárítás után rendszeresen bezákolván termésüket, azt, mihamarabb beszállítják a szövetkezeti csarnokba, s ott értékesítik a vásáron. A komló a szövetkezet által tüzkár ellen biztosítva lesz. Tavaly óta 40% szállítási kedvezményt élvez az erdélyi részek bármely állomásról Segesvárra küldött komló szállítmány, s ugyanezt Segesvárról bárhová a határig.

— **Komlópiacról** Szept. 6. Kései fajtájú kertjeinkben is javában folyik a szedés. A termés elég jó, a minőség is jó: csak a szárítás jár nehezen ebben a hűvös, párás időben. A *saazi piacon* 50 kilónként 106, 110, 120, 130 koronát fizettek a múlt héten; *auschaiért* 95—100, *morváért* 85—98, *galiciaiért* 95—100, *stájer komlóért* 80—90 koronát. A vételkedv gyenge. A *nürnbergi* piacra circa 2000 zsák komló jutott már, de nagy % gyengén van szárítva, itt jobb a vásárlókedv száraz portékában. 40—45, 60—75, 80—90 márkát fizetnek 50 kilónként. Még tartják magukat a közép-európai jó terméskilátások, Angliából, Amerikából még nincs biztos hír. *A segesvári komlósszövetkezet* ezután minden csütörtökön

komlóvásárt rendez Segesvárt a vasut melletti csarnokában; azonkívül a kistermelők komlójára előleget ad s már megindította a heti komlópiac-tudósításokat, melyek ott 2 korona előfizetéssel megrendelhetők. Hazai eladásról még nem jött hír

— **Angol hússertések szétoztása.** A kormány hazai sertésállományunk emelésére és javítására elhatározta, hogy Angliából első minőségű yorkshirei hússertést fog importálni. Kiküldte még a tél folyamán *Pirkner* János állategészségügyi főfelügyelőt Angliába, aki az ottani kormány előzékeny támogatásával egy millió korona értékű 4000 drb első minőségű hússertést vásárolt meg. A nevezett sertések közül csütörtökön érkezett meg az első szállítmány, vagy 200 darab, melyeket a Tattersallban szállásoltak el. A sertések a legjobb egészségben érkeztek meg, a tíz napig tartó út nem igen viselte meg az állatokat. A sertéseket, mielőtt még az ország különböző részeibe szétküldenék, beoltották orbánc ellen. A sertéseket oltás után az ország különböző részében levő szövetkezeteknek osztják ki, ezek viszont a gazdáknak adják tovább. A most érkezett szállítmányból küldenek O-Moravicára, Mélykutra, Bácsalmásra, Szent Hubertre (Torontál), János-Földre, Zádorlakra és Dettára. Az angol sertések legközelebbi szállítmánya október hónapban érkezik meg.

A „K k“ az érkezett sertéseket így írja le: Alkalmunk volt az első szállítmányt megtekinteni és nézetünk szerint az megfelelő hazai igényeinknek. Nem annyira kopasz, mint a német nemesített hússertés, nem is annyira elkényeztetett, elfinonított, kevésbé felgömbült orru és így turásra képes. E tenyészállatokat Anglia legextenzivebb gazdálkodású vidékeiről vásárolták össze: *Pókay* Dezső állattenyésztési felügyelő és *Pick* Oswald urak és a mérsékelt árú, jó tenyészanyag beszerzéseért őszinte elismerésünket kell nyilvánítanunk. Kívánatos, hogy a magyar gazdaközönség — ahol a körülmények tényleg arra valók — áttérjen az angol fajta hússertés tenyésztésére, mert csak ezek termékeivel foglalkozhatunk tért az angol piacokon.

— **A szatmári baromfi kiállítás** előkészületei lázas munkássággal folynak. — Az érdeklődés nagy s az ország minden részéből érkeznek a bejelentések. Ezt az érdeklődést érthetővé teszi a kitüntetések és díjak nagy száma, valamint a tervezett nagy mennyiségű állami vásárlás. A bejelentések szeptember 15-éig küldendők be, az élő állatok pedig szeptember 22-ére. A 4 napos kiállítás szept. 24-én nyílik meg. A vasuti szállítási kedvezmények engedélyezése szintén kilátásba van helyezve s már a legközelebbi napokban várható, amidőn is azonnal szét fognak küldetni a szükséges nyomtatványok.

Szövetkezeti földhaszonbérlok. A Magyar Gazdaszövetség elhatározta, hogy a földhaszonbérleti szövetkezetek létrejöttét készséggel fogja támogatni s szívesen szolgál felvilágosítással ugy a gazdáknak és földművelőknek, mint pedig nagyobb földbirtokosoknak. Azok a hitel- és fogyasztási szövetkezetek, azok a körök és egyesületek melyeknek földműves tagjai nagyobb földbirtoktestet szövetkezett erővel óhajtanak haszonbérbe venni, jelentkezzenek Klenkó Pálnál, a Magyar Gazdaszövetségi titkárnál (Budapest, VIII., Vas utca 15/a)

— **Védekezés a peronospora ellen.** A magyar királyi központi kísérleti állomás és ampelologiai intézet feladatának tekinti szervezeti szabályzatai értelmében, hogy a gazdaközönséget utmutatásokkal lássa el a szőlővédelem tekintetében. Az intézet ebbeli munkásságának eredménye az a füzet, a melyben a peronospora ellen történő védekezés van népszerű módon előadva. A füzet mint a földművelésügyi miniszterium kiadványa jelent meg s azt bárkinek a kérésére megküldik. Az intézet egyébként díjmentesen ad felvilágosítást, ha bárki szőlőjében betegséget, bántalmat, visszaesést tapasztal és ezt az intézetnek bejelenti.

— **A munkaadó felelőssége a cséplésnél.** A törvény értelmében köteles a cséplőgép tulajdonosa a gépnél dolgozó etetőt, fűtőt és a gépen álló kéveadogatót biztosítani. A közelmultban egy eset fordult elő, hogy egy gazda egy munkást fogadott fel a géphez, arra, hogy a gépalatti polyvát, melyet még egyszer kellett a gépen keresztül bocsátani, a dohoz vigye fel. A munkást, ki biztosítva nem volt, baleset érte. A királyi kuria a tulajdonos felelősségét ez esetben is megállapította és kimondotta, hogy a polyvának a gépre való felhordása és közvetlenül a gép szájánál való lerakása éppen olyan veszélyes munka, mint a gépnél biztosítandó munkások munkája. A Kuria eme határozatának ismerete igen sok gazdát kimél meg nagy károsodástól.

A LAPFELÜGYELO BIZOTTSAG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

BER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Gazdatiszt,

ki nagyobb birtokokat több éveken át önállóan vezetett és kezelte, keres önálló gazdatiszti állást most, vagy későbbi belépéssel, esetleg nagyobb birtokot vagy uradalmat százalékos kezeléssel mellett is hajlandó átvenni. Cim. a kiadóhivatalban.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviseletége Kolozsvárt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapítókéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék.

nagyobb városokban fekvő házakra 4 1/2% évi törlesztéssel 5-25 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 4 1/2% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviseletésénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségykötvények.

HALDEK

magnagykereskedése

VESZ:

— József főherceg ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója —

Budapest, Károly-körút 9. szám.

a legmagasabb napi árban!

a legmagasabb napi árban!

őszi borsót, őszi bükkönyt, szösös bükkönyt, baltacimmagot, fehér herét, vörös herét, lucernát, mindennemű fűmagot, stb. stb.

— **Megvételre vagy haszonbérbevételre** keresek 500—1000 holdig való jó birtokot vasut-hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

— **Erdély kávé forrása a Fiumel Kávé-behozatali Társaság főtelepénél, Mátyás-király-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fajú kávék mesés olcsó árban szereshetők be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen fogantositunk. Telefon! 1436.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részeről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénztézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan. Időt vesztes és minden esetben akár eredményes — akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

— **Basalt festék**, hidegvizfesték, homlokzatok és belső mázólatok részére. Mikrosol házigomba, nyálka- penészgomba kiirtására és képződése ellen. Már régen mutatkozik egy könnyen kezelhető és hatásos hidegvizfesték szükségessége homlokzatok és belsősegek mázolására, minthogy a használatban levő agyag és mészfestékek a célnak sehogysem felelnek meg és az olajfesték pedig drága. Ezen kellemetlen helyzetben segít a Basalt festék, mely már közönséges víz hozzáadása által használhatóvá válik. Teljesen viharálló, mosható, mázólat nem repedezik és nem mór-szódik, amellet tüzbiztos, ami fatárgyakra nézve rendkívül nagy előny. Minthogy a Basalt festék alig drágább mint a használatban lévő agyag és mészfestékek, amellet azonban az olajfesték összes tulajdonságait magában foglalja, ezen gyártmányoknak a mezőgazdaság terén bizonyára nagy jövője van, annál is inkább, minthogy a mázólat-hoz való elkészítése a képzelhető legegyszerűbb. Az erjedési iparban olyan kellemetlen és káros határu nyálka- és házigomba, zovábbá falmész stb. képződése és azok kiirtására, legjobb szernek bizonyult a Mikrosol, mely az évek során át a legjobb hírnevet vívia ki magának. Eltekintve a Mikrosol rendkívüli hatásától, mint desinfiáló szer, egyszerű alkalmazása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erjedési helyiségekben, pinceraktárakban, lakásokban, tejgazdaságokban, égetőkben, Mikrosol a legelterjedtebb szer. Mikrosolnak semmiféle kellemetlen szaga avagy íze nincsen, mint más gyártmányoknak, miért is bárhol nyugodtan alkalmazható, anélkül hogy ember vagy állatban kárt tenne. Bővebb felvilágosítással az egyedüli gyárosok Lutz Ede és Társa, Budapest, VII., Órnagy-utca 4. szívesen szolgálnak. 1563. II.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149, Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. Ieszáml. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcsepítő-készleteket,
Tolókerék-rendszerű vetőgépeket,
Egytetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgyári berendezéseket.
Szecskavágókat, 1+50
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés, gépek és eszközök, tejtelepek, cukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok, Derby-malassze, zsák, ponyva stb. stb.

2¹/₂, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő
kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmányu 1558
— **gőzgarnitúrák** —
jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

WOHANKA FELE
NYERSOLAJ
MOTORÉK ÉS
KÖZMŰBIL!
LEGELŐNYÖSEBB és
LEGMEGBIZHATÓBB
ÜZEM
1 1/2-3 fillér
GRA-LOGRONKENT
NYERSOLAJ
NEM BENZIN!
MINDEN
PENZÜGYVÉRE
ELLENŐRZÉS és
ENGEDELY NÉLKÜL
MINDEN ROBBANÁS!
MINDEN ÜZEMELÉS!
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
VÁCI KÖRÚT 76
HELLER MÓR BÉPES

Tüzifát, faszenet, mindenféle érceket és ércterületeket minden mennyiségben vásárol és ajánlatot kér:

GERŐ MUNDI Budapesten
1616 VI., Szondi-utca 78.

A ezimre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Url Rezső

sertésbizományos
BUDAPEST,

VIII., Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít

1534.

Eladó Bükk-Makk.

Gróf Nemes János ur Hidvégi birtokán az idei bükk-makk eladó.

— 500 darab nagy sertés meghizik. —

Érdeklődők sziveskedjenek minden felvilágosításért GÁSPÁR JÓZSEF uradalmi igazgatóhoz fordulni. Hidvég, posta Brassóföldvár p. u.

1—3 (1617)

„AGRÁRIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen téglacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sirovácska: „Agraria“ Budapest.

Tiszta acélananyag s a j á t hámoraltból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is

Hunyadmegyei, tejgazdasággal be-
rendezett birtokomra egy önálló
óvadékképes
gazdatisztet

keresek. Bizonyítványok és fize-
tési feltételek **Barcsay Tamás**,
Nagy-Debrec, u. p. Alsó-Ilosva,
Szolnok-Doboka vm. küldendők.

Ugyanott egy **számartói**
= **állás** is betöltendő. =
1612

Specialista
sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab.
sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával,
a legtekélyesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalu . . . 12 korona.
Kétoldalu . . . 24 korond.

Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás
és legjutányosabb árak mellett készül-
nek továbbá:

műlábak és műkezek,
amputáltak részére.

Műfüzők és egyenestartók
ferdennőitek részére.

Járó- és támgépek
comb-, térd- és bokaizületgyuladással stb.

Haskötők gyomorhaj, vándorve-
se, köldöksérv és lógó
has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegy-
zékét titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvosebészi műszergyáros Budapest,
1452 IV., Koronaherceg-u. 17.
(a főtitkarság Szervita-rend zárdapalotájában)

Gyár: **Központi városház.** Alapítva: 1878

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minő-
ségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné
bornagykereskedő pinczejéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Müncheni Pschor és a
Pilseni I., Részvény Kőbányai Polgári
és Temesvári gyártelep söröződének.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák
császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz
királynak. 1498

Takarmány eladás

Szolnok-Dobokavármegye, a nagy-
iklói vasuti állomáshoz 12 kiló-
o o meter távolságban fekvő: o o

Keesed-Szilvás
községben, 120 szekér, mintegy 12
vasuti kocsi **ELADÓ.**

Ennek 50% réti és szénafüti széna,
50% perjés baltaczim, illetőleg egy
csekélyebb része perjés luczerna.

Értekezhetni:

Kovács Jenővel, Nagyiklódon.
1615.

A fogarasi m. kir. állami méneshirtok igazgatóságától.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami méneshirtok igazgatósága a ku-
csulátai majorban elhelyezett, legelőn feljavított, darabonként
circa 580 kgr. súlyu és szept-
tember hó végéig átveendő

47 darab selejt jármos magyar ökör

eladásának biztosítása végett folyó évi szeptember hó 18-án d. e. 11 órakor Fo-
garason, az igazgatósági irodahelyiségben zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalást rendez.
Az eladó állatok a helyszínén bármikor megtekinthetők.
A részletes feltételekre vonatkozólag készséggel szolgál közelebbi felvilágosítás-
sal a méneshirtok igazgatósága.

Fogarás, 1905. évi augusztus hó 30-án.

1609

A fogarasi m. kir. állami méneshirtok igazgatósága.

Tölgy és bükk-makk.

Id. gróf **HALLER JÁNOS**
HÉVIZI (nagyküküllőmegye)
erdőségeiben a tölgy és bükk-
makk termés

ELADÓ.

Utolsó posta:
Homoród-Héviz.
1606.

Haszonbérbe adó
esetleg eladó

egy 174 holdas, állami
út mentén elterülő vas-
úttól 1 órányira levő
birtok.

Czim a kiadóhivatalban.

1611

ELADÓ
vagy hosszabb bérletre

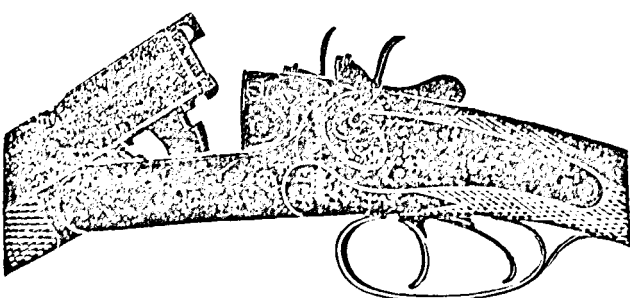
KIADÓ

eddig házilag kezelt
450 holdas I. o. birtok összes
felszereléssel

Kolozsvár közelében,
az országút mentén és a fővonal két
állomása között.

Bővebbet:

COMBOS BENŐ Kolozsvár,
Malom-utca 16.
1694.

Egyedüli **FERLACHI** gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti verse-
nyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323
fegyvergyár és (précios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsősorú bármily
rendszerű vadász- és ezéllövő-fegyvereket legjobb és
legpontosabb kivitelben **Különlegesség** nagyon könnyű
nyű **DRILLING**-fegyverekben. Súlyuk 2-3— kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus
sorét ismétlő fegyver 225
korona gyári árban.

Nagyár árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar! Levelezés magyar

DRÖSSLER KÁROLY

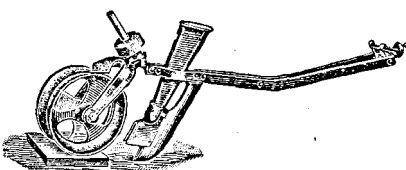
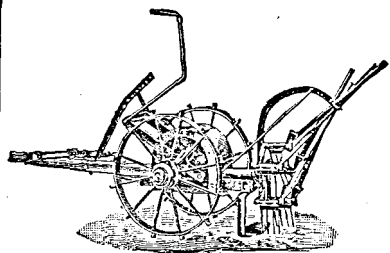
cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. Váci-körút 59.

— Szabadalmazott —

BURGONYAKIEMELŐ**== GÉPEKET, ==**Legujabb **RÁKÓCZI-DRILL**

Vetőgépeket, Mútrágyaszórókat és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít szolid kivitelben kedvező ár- és fizetési feltételek mellett. — Árjegyzék és prospektus ingyen. 1449

Legteljesebb Magyar Levelező.

Levélminták, beadványok, folyamodványok, kérvények, családi, kereskedelmi és más levelek helyes szerkesztésére.

Szerkesztette: **KNORR ALAJOS** ny. kir. táblabíró.

Harmadik javított és bővített kiadás.

ara füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fill.

ÖNÜGYVÉD vagyis gyakorlati útmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok a beadványok szerkesztésére, a legujabb törvények alapján, 378 irónyommal felvilágosítva bírák, ügyvédek, jegyzők és felek használatára, írta:**KNORR ALAJOS**

köz- és váltóügyvéd, III. oszt. vaskoronarend lovagja, ny. kir. ítélőtáblai bíró. 1450. II.

Hatodik egészen átdolgozott kiadás.

VI. egészen átdolgozott kiadás, a legujabban szentesített törvényekhez alkalmazva. Ára füzve 10 kor., bekötve 12 kor.

Ifj. **NAGEL OTTÓ** könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Muzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában)**BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK**

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél**Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám**

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: **WESSEL LEÓ** Kolozsvár, New-York-szálloda.**BÜKKFA-SZÉN**

waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Reteggi sz.v.v. állomáson wagonba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél**Kecsed, u p. Nagy-Iklód.**

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni. Szállítunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Törlesztő kölcsönök.**Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank**

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbekben az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

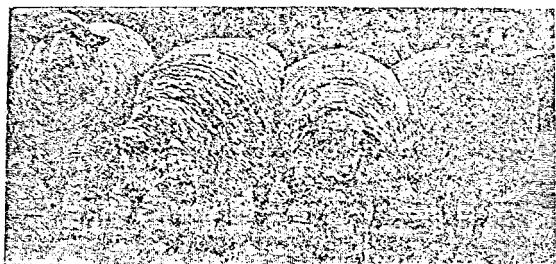
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mútrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:**Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál**Központi Irodája: **BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám**, a hová a rendelések és mindennemű kérdézőkódések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Gazdatiszt kerestetik november elejére 1500 holdas birtokra. Kellő gyakorlattal bíró pályázók folyamodásukat fizetési igényük megjelölésével és eddigi működésüket igazoló okmányok másolataival küldjék be az Erdélyrészi Gazdatiszti egyesület titkári hivatalához.

Gazdatiszti állást keres októberre földmives iskolát végzett, a gazdaság minden ágában és szőlőkezelésben jártas, kellő gyakorlattal bíró gazdatiszt.

◆ **Megvételre kerestetik** ◆

4-500 drb egészséges, tartani való anya
= magyar birka. =

Ajánlatok küldendők:

R. Biró Balázs uradalmi intéző címére,

◆ Sarmaság. (Szilágymegye.) ◆

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye):

40 katasztrális holdon fekvő faiskolánk Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Diszcserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskolánk megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztán kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer és Társa
Budapest
III. Vas-utca 7. sz. 1352
Vadask megrendelések is pontosan esztendőzzelnek

Irodalmi jelentés! Megjelent **KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA** Könyv-, mű- és zeneműnagykereskedéséhen

az 1905. évre szóló

Hasznos Könyvnaptár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felül a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnaptárban előforduló műveket

csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek díjtalanul és bérmentve küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felülről gazdag tartalmu könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket.

Czégünk, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módzatol, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve!

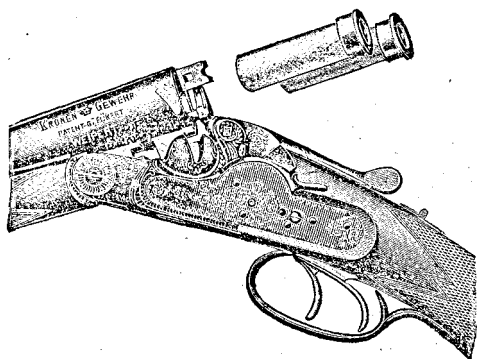
Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Könyv-, mű- és zenemű- •
nagykereskedés és kiadóvállalat
Budapest, Ujvilág-utca 16.

Korona-fegyver Fükert saját szabadalmazott závarzatával.

Szabadalmazva Magyarország-Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angliában.

A Fükert saját szabadalmazott závarzatával ellátott korona-fegyver a jelenkor legjobb és legkitűnőbb vadászfegyvere.

E tény indoklására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a korona-fegyver závarzata nem csupán az ismert 3-, 4- és 5-szörös retesz, illetve harántcsapszeg-závarzathól áll, hanem a csövek az eddigi szabad oldalakon is — melyek a tüzelésnél, különösen gyérfüstű lőpor alkalmazása mellett, nagy gáznomásnak vannak kitéve — be vannak foglalva s mintegy beágyazva fekszenek a csőkamrák szilárd an körül fogó oldalpofákban.

A csövön alkalmazott toldalékok a pofák megfelelő réseibe kapaszkodnak és így megakadályozzák azok lecsuszását a baskulról. E két külön závarzat szilárdsága oly nagy, hogy az eddig használt závarzatokat messze felülmúlja s ezért zárótehetőségük oly kiváló, hogy jobb és előnyösebb már nem is képzelhető.

A korona-fegyvernél a töltés és tüzelés a lehető legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závarzat egyszerű nyitása által mindkét ütőszeg magától megfeszül és egyben biztosítottatik s a kilőtt töltények hüvelyének kivetése is önműködőleg történik.

A korona-fegyver závarzatán kívül két kis kakas van, miről nemcsak könnyen felismerhető, hogy a két cső közül melyik van kiürülve, de tetszés szerint meg is feszíthető, vagy feszíthetetlen az ütőszeg. — A koronafegyver löszabotossága egészen kiváló, elsőrendű. — A korona-fegyver szállítható ugyanis, mint egy-, két- és háromcsövű puská. Részletes árjegyzéket ezekről, valamint minden más vadászfegyverről és felszerelésről kívánatra bérmentve küld:

G. Fükert, Weipert, Erzgebirge, Csehország.

Kitüntette ő cs. és ap. kir. felsége, Ausztria császára és Magyarország királya valamint a szász és szerb király ő felségeik által. — 36 érem. 1591

Az óvatos szőlőmivelő

nem fényes árjegyzékből, hanem az anyag személyes megtekintése által tájékozza magát, honnan fedezze az ojtvány-szükségletét.

Saját érdekében ne tessék elmulasztani a megyesi állomás közelében fekvő országhíres ojtványtelepet meglátogatni, mire tisztelettel meghívja

az „Erdélyi első szőlőoltványtelep“ tulajdonosa

Ambrosi Mihály

szőlőnagybirtokos, az erdélyi szőlő gazdasági egyesület szóilószeti bizottság elnöke.

1613

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az E. G. E titkári Irodájában Kolozsvárt, Petőfi u. 7. sz. I o. balra.

1596

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gipszgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő erdélyi trágyagypszet!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDELYI TRÁGYAGYPSZ amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és a pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlással bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a 1590

Magyar Gipszkereskedelmi Részvénytársaság,

BUDAPEST,
V., kerület, Dorottya-utca 9. szám.

Földm. iskolát kitünően végzett, 32 éves, kis családú gazdatiszt, aki egy birtokot 9 évig megelégedésre kezel és önállóan vezetett, kitünő bizonyítványokkal, megfelelő állást keres.

Cim: a kiadóban
1607. I.

Keresek 50-100 holdig házilag kezelt birtokot

bérbe.

Jó lakóház és lehetőleg patak közelsége kívántatik.

Bármikor átvehetem.

Cimem: a kiadóban.
1607. II.

Lónyiró ollók, Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ
czégnél

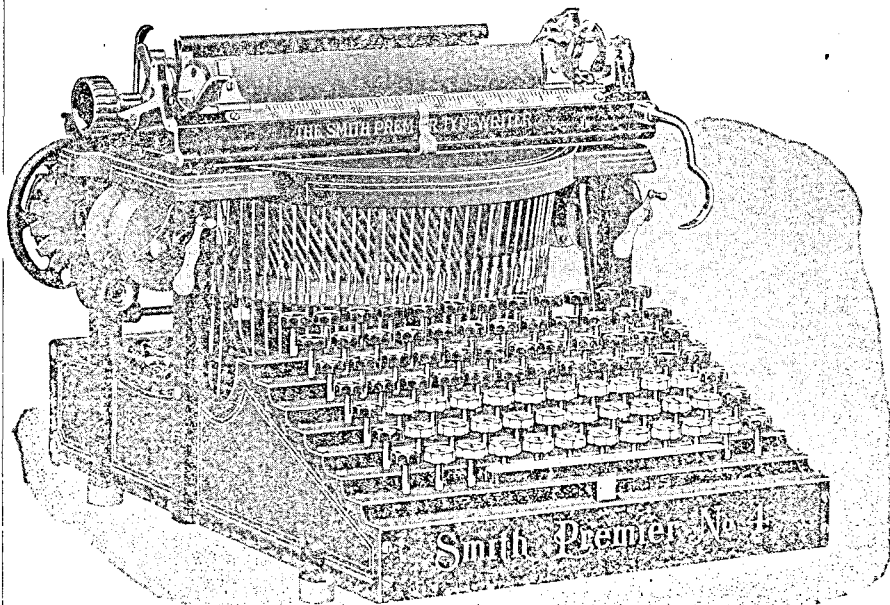
BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, tőhere-cseplők,
tisztító-rosták, konykolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecs-kavágók, repavágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

1242

1465.

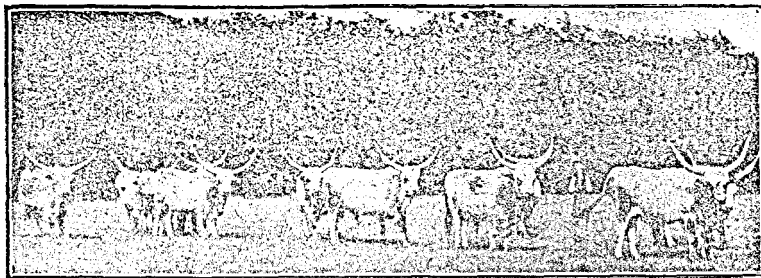
Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.
Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlyal vagy súlyokkal mérésre berendezve
a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és
állatok mérlegelésé-
re! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4
méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlyal erős
és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű,
erős és pontos kivitel-
ben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3
évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó
gazdasági szekér-hidmérleg és marha mérleg
gyáros
Budapest. 1610
Gyártelep:
VII., Dohány-utca 57.
Iroda és raktár:
VII., Dohány-utca 78.

**Gulyabeli
szarvasmarha
árverési
hirdetmény.**

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyész-
téséből származó számfelletti, illetve kisorsolt 13 darab különböző koru tehén 5 darab három
éves üsző, Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi szeptember hó 20 án délelőtt 10
órákor nyilvános szóbeli árverés útján készpénz fizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 perczkor induló
502. számú gyorsvonattal, Tövis-Kocsárd felől az 5-5. számú személyvonattal reggel 7
óra 55 perczkor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság intézősége
által (Kolozspusztá, utolsó posta és távirtda állomás Kolozs) az érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1905. évi augusztus hó.

1608

M. kir. földmivelésügyi Minister.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum móto-
kat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1485

A legjobb minőségű
— juta- és len —

ZSÁK,

vizhatlan kazal-, gép-
és szekér-

PONYVA

bármily méretben a
legolcsóbb gyári árban
kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsákaru-
házában BUDAPEST,
V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

a hordás és cséplés idő-
nyére mérsékelt kölcsön-
díj mellett. — Sodrott
szőlőkötöző-fonalak,
sokkal jobb a raffiánál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapít- ványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K.

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.732.36 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok dij-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

NYILATKOZAT.

Alólirottak kötelezőleg kijelentjük, hogy az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság — Kolozsvár — által létesítendő

„GAZDASÁGI HITELEGYESÜLET“-be,

a hitelrovatban minden egyes aláíró neve mellé beírt összegü hitel erejéig belépünk.

Feltéve, hogy ezen hitelösszegek az egyesületi választmány által megszavaztatnak, ugy ezen, avagy a módosított hitelösszegek után járó 10% biztosítéki összegnek befizetésére magunkat kötelezzük.

Egyébként alávétjük magunkat az egyesületi alakuló ülésen kiküldött tagok által szerkesztett alapszabályoknak, melyek tartalma vázlatosan a következőkben nyilvánul:

1. Minden egyes fél 10%-át tartozik befizetni biztosítéki alapba a bejelentett és a választmány által megszavazott összegnek, tekintet nélkül arra, hogy a hitelt tényleg igénybe vette, avagy csak részben, esetleg absolute nem, de az egyesületből nem lépett ki.

2. Minden egyes fél *saját aláírására veheti fel* a kölcsönt a megszavazott hitelösszeg keretén belül és pedig további intézkedésig $1\frac{1}{2}\%$ -al a mindenkorl Osztrák-Magyar bank kamatlábán — mely a váltók leszámítolására bir érvényességgel — felül — tehát ezidőszerint 5% mellett.

Ezen kamatláb teljesen az Erdélyi bank és takarékpénztár rt. javára fizetődik, míg egy további $\frac{1}{4}\%$ az egyesület javára fog minden egyes leszámítolás után beszedetni és ilyenformán a pénz a mai viszonyok között nettó $5\frac{1}{4}\%$ -ba fog kerülni.

Ennél többet, illetve más költséget vagy jutalékot további intézkedésig egy egyesületi tag sem tartozik fizetni.

3. Az egyesület javára befolyó $\frac{1}{4}\%$ -ból a vezetőség, esetleges tisztviselők fognak dotáltatni és a mutatkozó felesleg pedig az egyesületi tartalékalap javára fog vétetni.

4. A biztosítéki alapba minden egyes egyesületi tag által befizetett 10% az egyesületi tagok tulajdonát képezi és az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság mindenkor érvényben levő betéti kamatlábjával az egyesületi tagok javára kamatoztatik.

Ezen kamat évenként egyszer folyósittatik, mely alkalommal a kamat 10%-át azonban az egyesületi tartalékalap javára tartoznak befizetni, illetve ezen összeg mindjárt levonásba fog hozatni.

5. A tartalékalap szintén az egyesületi tagok tulajdonát képezi és esetleges felhasználás esetén minden egyes egyesületi tag részesedik benne aránylagosan.

6. Netaláni veszteségek pótlására szolgál:

a) a tartalékalap,

b) a biztosítéki alap, melyet igénybevétele esetén a tagok részesedéseik arányában pótfizetések eszközölése által kiegészíteni tartoznak.

Ha az elveszettek minősített és az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaságnak megfizetett összegek mégis befolyának, ezen befolyt összegek azon alapoknak adatnak vissza, melyekből a veszteség pótoltatott.

Kolozsvár, 1905. augusztus hó.

Szám	A l á í r ó			Hitelösszeg koronákban	Aláírás
	n e v e	lakhelye	foglalkozása		